

Айнштайн

Володимир Гадзінський

І
В планетних, безмежних просторах
Пливе земля...
В космічних, етерних безмежжях
Пливе сонце...
І нескінчені, нечислимі мільярди
Різнобарвних зір...
Між ними комети і метеори,
Лихої долі чи судьби,
Безглуздий знак,
Одно за одним біжить,
Перегоняються віками,
І — не осягають кінця —
Нескінченности.
ПОЛЮСИ КОСМОСУ — де ви є?!
Де ви — межі безкраїв,
Яких не досягає моє око,
А котрі ловить,
А котрі лічить,
Мій інтелект — далековидний...
В планетних, безмежних просторах
Пливе земля...
А може, вона не пливе?..
А може, помиляється
Мій інтелект — далековидний...

З її рухом пливу я,
Я — атом,
Я — порошок,
Що прилипла до неї
Незвісним законом...
Я — пливу з нею,
І тому не знаю, чи вона пливе.

О, сонце!
Огністе, ясне СОНЦЕ!
На тобі кипить розтоплений рад і гель,

На тобі червоні вулькани протуберанців,
Ти грієш мене віками.
Я — порошок,
Створена світлом і теплом твоїм.

Ти летиш до брам Геракла,
І я — земля,
Меркурій, Марс, Венус,
Пливемо з тобою.
Ми — зв'язані твоїм могутнім рухом
Вихром, що йде:
В НЕСКІНЧЕННІСТЬ.
І ми пливемо з тобою,
По твоєму закону:
Огнистої, животворчої і смертоносної хвилі.

І чим моя думка,
Думка порошинки — в порівнянні
З твоїм відвічним законом?
Чим безсильний протест маси
Земної кулі?..
Вона пливе з тобою
слухняним рухом,
скованого раба.

Чи ж я в силі пізнати
Твій соняшний закон?
Чи в силі я пізнати
Закон,
Що несе тебе віками,
По шляху — до брам Геракла?
Я функція твого руху,
Я — твій раб, послухний невільник,
Я — що пливу твоїм рухом,
Думаю твоїм теплом і світлом,
Мрію блакитом твоїх промінистих просторів.

Я знаю рух — бо це твій рух.
Я знаю світло — це твоє світло.
Це твій — ВОГОНЬ, ВОГОНЬ, ВОГОНЬ!
І кров моя,

Червона, проміниста кров,
Це:
ТВІЙ ВІДВІЧНИЙ ВОГОНЬ.

Нема простору — а тільки Ти.
Нема часу — а тільки Ти,
Я і земля, наш рух відвічний,
Це тільки рух твого проміння,
І все круг мене, весь вир космічний,
Повітря, води, життя, каміння,
Це ти можуть і ти — не знане,
В кайдани руху вічно сковане,
Це ти — всесильне і промінисте,
Кривавим світлом, блиском огнисте —
СОНЦЕ.

...Це ти мій шлях прямуєш,
В СУДЬБИ ТЕМРЯВУ — МЕНЕ ЖЕНЕШ...

Серед безлічі розпилених зір
Дивною скорістю
Котилася планета.
Це був лискучий пункт у просторі.
На цьому пункті,
Що віками колував в своєму орбіті,
Незвісним процесом матерії
Зародилась думка
У марному, слабому сотворінню.
І воно, причаєне, зв'язане
З пунктом-планетою
Лініями своїх думок,
Прямими і кривими
Своїх ідей,
Зв'язало ХАОС — КОСМОС
У систему.

Матерія і рух, матерія і рух!
Котилася система,
В нервах чоловіка.
Лінії думок зв'язали
Кінці нескінченности.

Сплітали розсипані квіти
Чародійних зір
В космічну китицю світів.
Мертвою тишиною, безслідно
Минали вони простір.
І крик чоловіка,
Шум громад мільйонів,
Гуркіт машин і моторів,
Рик здичілих гармат
Були нічим...
Між кінцями нескінченности
Царить тишина...
Вона одночасно:
Ритмічний рев машини космосу...
Беззвучна тишина...
Найсильніше світло —
Безнадійна тьма — темрява.

На планеті,
Що з шаленою скорістю
Котилася в своїй орбіті,
В темряві віків і в тьмавих просторах
Сидів чоловік.
Зубами вгризся в тайну космосу.
Руками — молотом думки
Розбивав її могутню стіну.
Кров у мозку
Котилася скорістю планети,
Родила лінії, колеса, еліпси.
Гордійський вузол простору
ДИТЯЧИМ БУБЛИКОМ СТАВ!
СМІХ ГЕНІЯ...
КОСМОС ДИТЯЧА БРЕХНЯ
БОЖЕВІЛЬНИХ ДУМ.

Потоки сліз і крові,
Трагедії поколінь,
Радости і шали,
тисячеліть,
Гори змагань і обрії фантазії,
Озера любови і океани ненависти,

Сліди ходу культури
На дорозі часу і простору
Засипав сніг нескінченности.
Замок крик плакучих атомів...
СПАЗМ РОДІВ ЧОЛОВІКА
ЗАТИХ У ВІЧНІЙ ТИШИНІ.

Чоловік-атом
Сидів на пункті —
Зубами вгризся в тайну космосу...
Вже не кричав...
Простягнув руки своїх думок
І — зловив
КІНЦІ — ПОЛЮСИ КОСМОСУ.
Придавив ногою свого інтелекту
Повзучу вперед гадюку часу...
Вона скрутилася
В ДРІБНЕ КОЛЕСО СЕКУНДИ.

Скляна банька
З отрутою вічної тайни,
ТРАГЕДІЇ,
Розбилася в тисячу частин.
І тайни не осталось.
Її ніколи не було...
НАЇВНА ЗАБАВКА —
БУБЛИК ДИТЯЧИХ ЛІТ!

Нема тайни.
Нема моєї безсильности
При зустрічі з космосом.
НЕСКІНЧЕННІСТЬ —
ВІДКРИТА ТВОЯ ВІКОВА БРЕХНЯ.
Я — МАТЕРІЯ І РУХ,
Я — КОСМОС,
Я — НЕСКІНЧЕННІСТЬ
ЩО СПАДАЄ В ЗЕРО.
Я зловив полюси соняшних безкраїв
І посадив до в'язниці
Мною вибраного місця.
Ви є там, де я хочу,

А Я КОЧУЮ З ВАМИ
ПО СТЕПАХ МАТЕРІЇ.

І в степах вічний, радісний рух!
Метелики, квіти, пташин радісний лет,
Мій сміх і сльози:
ЦЕ ТИ. —
Нема для мене тайни!..

Москва, 8. XII 1922.